

Следващият брой на
„Български архитект“
ще излезе
на 15 септември т.г.

1 • 9 • 2010 21

информационен бюлетин

български архитект

седмично издание на съюза на архитектите в България

тел.: 943 8321, 943 8355; факс: 02/943 8349; E-mail: sab@bularch.org; www.bularch.org

САБ е член на Международния съюз на архитектите, Международния съюз за паметниците на културата и забележителните места, Асоциацията на признатите европейски експерти, Съвета на архитектите от Европа

Адрес на редакцията: 1504 София, ул. „Кракра“ 11, т. 943 8350, т./факс 943 8326;
E-mail: archvalart@centrum-group.com; Цена: 0.25 лв.

VELUX®

www.velux.bg

BAUMIT
baumit.com

**Фасади
Мазилки
Замазки**

Roca THE LEADING GLOBAL
BATHROOM BRAND
www.roca.com

МАРИЦА.М.
изкуство в асансьорите
www.maritza-m.com

ФИЛАРХ
проектиране ЕЛ инсталации
www.philarch.com

Intesa®
ЗАКЛЮЧВАЩИ СИСТЕМИ И АКСЕСОАРИ
www.intesa.bg

R
REYNAERS
aluminium

национален преглед

Уважаеми колеги,

Тази година се навършват 45 години от създаването на Съюза на архитектите в България – дълъг период, през който организацията, чрез своите членове е имала върхове и спадове, триумфи и унижения, години на гордост и срам. Имаше силни младежки години – с младежки международни пленери, с Ателие на младия архитект... Имаше години на силно едностранно партийно влияние, както и години на силен многопартиен упадък. Въобщо купон! Само Камарата я нямаше още... (в стил Тодор Колев).

Както вече сте информирани в ход е подготовката за честване 45 годишнина от създаването на САБ. Основен елемент от това събитие е традиционния

НАЦИОНАЛЕН ПРЕГЛЕД НА БЪЛГАРСКАТА АРХИТЕКТУРА

който се провежда на всеки две години. Това е традиционната изложба на проекти и реализации за периода 2008-2010 г. (независимо дали имат акт 16, 15 или 14 – важното е да са българска архитектура !)

Използвайте случая, за да си направите с участието си реклама на вас, на фирмата ви или на съпругата си! Няма конкретни теми, няма възрастови, партийни или гилдийни ограничения, освен размера на таблата 96.5/96.5 см и CD (диск) с представения на таблото материал за каталога. И разбира се качество! Това последното го определяте вие.

**Националният преглед ще се експонира
в ново ремонтираните зали на ЦДА
в периода 04.10- 30.10.2010 г.**

Очакваме вашите материали до 01.10.2010 г.

Още веднъж – размер 96.5/96.5 см с празна ивица 10 см по цялата горна част на таблото, което трябва да бъде PVC или друга твърда подложка с дебелина 3-5 mm. Няма ограничения на брой табла.

Очакваме активно участие, защото сега изключително важно е да се направи успешен опит за пробив в общественото съзнание, в посока на възстановяването на авторитета на архитектурата и архитекта

Считаме, че сега е благоприятният момент да се извърши „Пробив“, експонирайки всичко градивно, което през изминалите почти пет десетилетия САБ и гилдията е сътворила у нас и по света, дала и утвърдила като добра практика в обществото като цяло.

С пожелания за успешен изход от кризата и надежда за активно участие в изложбата!
арх. Илко Николов – Зам.председател на УС на САБ

юбилари

АРХ. ДРАГАН ФЕНЕРДЖИЕВ НАВЪРШИ 80 ГОДИНИ

В деня на юбилея поздравителен адрес бе връчен от арх. С. Шаханова – председател на СПСДА.

Съюзът на архитектите в България и неговият Управителен съвет сърдечно поздравяват арх. Драган Стоянов Фенерджиев по повод 80-годишния юбилей с пожелания за крепко здраве, слънчеви дни и красота в живота! Нека дългата Ви творческа кариера, любовта и всеотдайността към студентите и младите колеги да ни радват и занаят.

11 август 2010 арх. Георги Бакалов,
Председател на УС на САБ

нов брой

■ Гранд хотел "димитар"
■ Оуп на варна
■ музей при акропола

програмата саб м. септември

7 септември, 10:00 ч., зала 1 – САБ. Защита и оценяване на конкурсните работи за Венецианското биенале 2010

7 септември, 18:00 ч., зала 2 – Клуб на художника при САБ. Откриване на изложба „София, моя любов“ посветена на Деня на София (до 21 септември)

8 септември, 17:30 ч., зала 2 – Арх. Багра Георгиева представя книгата си „Спомени за моя род“

9 септември, 18:00 ч., зала 1 – Откриване на юбилейна изложба „Архитектура“ на арх. Живко Желев (до 21 септември)

14 септември, 15:00 ч., заседателна зала – Обединение на дружества „Кольо Фичето“. Заседание на ръководството

15 септември, 17:00 ч., зала 2 – Камара на архитектите в България. Регионална колегия София град. Семинар

16 септември, 18:00 ч., зала 2 – Обединение „Сдружени софийски архитекти“. Учебен модул 2009

21 септември, 11:00 ч., зала 2 – Разширено заседание на Управителния съвет на САБ

24 септември, зали 1 и 2 – Съюз на учените в България. Нощ на учените

28 септември, 15:00 ч., заседателна зала – Обединение на дружества „Кольо Фичето“. Заседание на ръководството

28 септември, 16:00 ч., зала 2 – Обединение на дружества „Кольо Фичето“. Събрание

29 септември, 17:00 ч., зала 2 – Камара на архитектите в България. Регионална колегия София град. Семинар

30 септември, 17:30 ч., зала 2 – Обединение „Сдружени софийски архитекти“. Разширено заседание на Съвета на председателите на дружества

Посещения на изложби от 9:00 до 17:45 ч.

В Централния дом на архитекта може да ползвате:

Библиотека – работи с читатели от 9:00 до 17:45 ч. т. 9438313;

Копирен център – всеки ден от 9:30 до 18:30 ч. т. 9438348;

Кафе-бар „Timeless“ – всеки ден от 10:00 до 24:00 ч. т. 0885866755;

Ресторант „Клуб на архитекта“, – всеки ден от 12:00 до 24:00 ч. т. 0888880979

Централният дом на архитекта е седалище на:

Съюз на архитектите в България – т. 9438321; 9438355; 9438296.
ф. 9438349; Софийски дружества на архитектите – т. 9438282; 9438309; 9438305; Камара на архитектите в България – регионална колегия София-град – т. 9438196;

Редакция на списание „Архитектура“ и информационен бюлетин „Български архитект“ – т. 9438326; 9438350;

Фондация за християнска архитектура и изкуство „Никола Фичев – Захари Зограф“ – т. 9438240

Централният дом на архитекта предоставя под наем:

Изложбена конструкция и зали за изложби, конференции, семинари, курсове, концерти, коктейли и др. Организира презентации в областта на архитектурата, строителството и строителните материали, парково-градинското изкуство, обзавеждането и дизайна.

За наемане на зали и справки: арх. Явор Банков, управител на ЦДА; 1504-София, ул. „Кракра“ 11; т. 9438287; 0898509947; ф. 9438349; e-mail: yavorbankov@abv.bg; www.bularch.org

in memoriam

На 2 септември
се навършват
20 години
от смъртта на
**арх. Маргарита
В. Божикова**

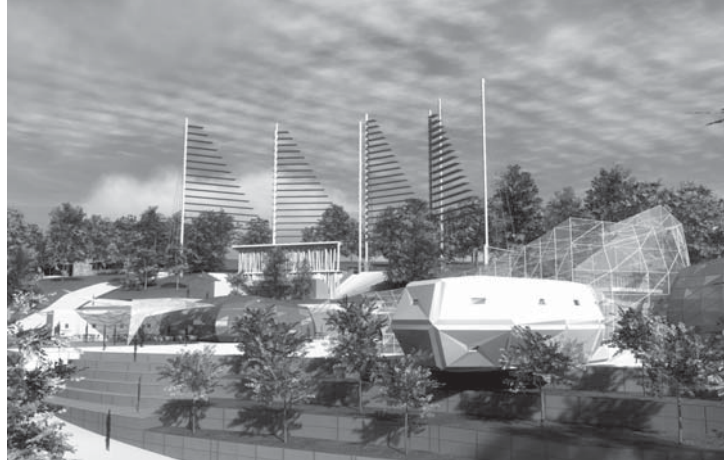
род. на 12.03.1930 г.
Да си спомним с добро за нея!
От колегите от „Софпроект“
и випуск 1953-54 г.

На 25 август
се навърши
1 година,
откакто загубихме
нашата скъпа
колежка

арх. Евгения Алексиева

Да си спомним за нея!
Колегите от САБ – София

архитектурно образование

ОБУЧЕНИЕТО ПО АРХИТЕКТУРА В НБУ

Специалност „Архитектура“ в НБУ е 4-тата акредитирана у нас (2010 г.). Нормално е обучението по тази специалност да не е познато в детайли, дори от време на време да се чуват странни твърдения като примерно, че се влиза без приемен изпит, че всичко е „особено“, по „американски“ и т.н. Бих искал да споделя в чисто личен план няколко възгледа основани на преподавателската ми практика по градоустройство, обществени сгради, съвременна архитектура от 1977 г. насам във всички наши архитектурни факултети, както и създаване на специалност архитектура (заедно с преподаватели от Франция, Полша, Аржентина, Иран) в Университета на гр. Сетиф, Алжир (от I-ви курс до диплоанти), лекции и специализации в Италия и Франция.

ПРИЕМЪТ

Приемът на студенти по архитектура в НБУ става според държавните изисквания и съответните им общи изпити по математика и специализиран (в две части) по „рисуване за архитекти“. Приемните изпити са насочени към привличане на студенти с **отношение към архитектурата** и близките ѝ професии, а не към елиминирани, примерно, на кандидати с не особено голяма любов към математиката или специфични умения в рисуването. Всички ние, архитектите много добре знаем, че нито математиката, нито рисуването са достатъчен, още по-малко единствен критерий за изграждането на един бъдещ архитект. По света са изпробвани всякакви варианти за приемни изпити без да е получен убедителен резултат.

Обучението в НБУ предполага осигуряване на „свободен достъп до образованието“ както е по европейските изисквания. Това предполага процедура тип „фуния“: широк отвор при приемането и редуциран на хода, при дипломирането. В архитектурата главното е **самото обучение** в университета. И по американски, и по европейски „свободен достъп“ означава един кандидат с архитектурни интереси и възможности, от малък град или голям, посещавал или не подготвителни курсове да може първо да влезе след това да се обучава и **сам** да реши как да продължи в зависимост от резултатите и амбициите си. Т.е. резултатът идва от обучението и от самата личност, а не от външни „селекционери“. Колкото повече и по-сложни са приемните изпити, толкова по-субективни и несправедливи са оценките. Това не значи занижени критерии, а възможност студентът сам да се определи през първите две години окончателно към архитектурата или евентуално към други специалности в НБУ или в чужбина. За умения, интелигентен и работлив студент, усетил някакви колебания в архитектурното си обучение съществува възможността да се превърне в множество други специалности в НБУ (признати изпити, платени такси, кредити). Няма да ги цитирам точно, а по-скоро като направления: дизайн, сценография, керамика стъкло и плакат, анимация, илюстриране и графични технологии, мултимедия и компютърна графика, туризъм, международен алтернативен туризъм, културно наследство в туризма, културология и мениджмънт, арт-мениджмънт, масови комуникации...

Всеки студент в НБУ, включително и този по архитектура може да бъде сигурен, че ще се дипломира по специалност съобразно своите наклонности и възможности. През 2010 г. прием ще се осъществи и през м. септември. (прием по документи до 13.09.2010 г.; специализиран изпит по рисуване 14.09.2010 г.; данни за други форми прием ще намерите в сайта на НБУ – www.nbu.bg).

ОБУЧЕНИЕТО

Студентите по архитектура се обучават по учебна програма отговаряща на държавните изисквания. Студенти на НБУ успешно се приемат в европейските училища по архитектура, а така също в университета се обучават студенти, прехвърлили се от чужбина като се признават дисциплини и кредити. Предстои и международна нотификация на специалността.

По тези изисквания програмата е близка до тази на другите висши заведения, с някои нюанси и акценти. Неархитектурните дисциплини като математика, някои от инженерните и особено икономическите са представени в разумен и преди всичко прагматичен обем, а близостта до артистичната същност на специалността е изразена в по-високия хорариум за съответните дисциплини. Стремемът е да се облекчат студентите от тежкото и стресиращо натоварване с излишни знания.

Архитектурното проектиране, както навсякъде и при нас е водещо, като бъдещият проектант е многопрофилен специалист. Той може да се реализира в области от сценографията, дизайна и интериора, през проектирането на сгради, градски пространства, паркове и градини, градоустройствени планове, реконструкции, опазване на паметници и проектиране в историческа среда, до управлението, мениджмънта и консултантският бизнес. Всяко проектиране, и градоустройствено и архитектурно, има за цел създаването на среда за живеене, работа, развлечения с функционални, художествени и символически качества, изразявайки комплексната същност на архитектурата като техника и изкуство.

Мобилността на студенти и преподаватели

Освен върху свободния достъп до висше образование, изискванията на ЕС се концентрират и върху мобилността на студентите и преподавателите. Студентската мобилност в НБУ е решен проблем както се вижда по-горе. Бих желал да се спра на мобилността на преподавателите. „Европейската харта стимулира този процес в най-различни форми, без да ограничава извънната на учените в други училища, институции...“ (виж „Меморандум по проблемите на науката и висшето образование, свързани с европейската интеграция“. Съюз на учените в България. С. 2007 г.) Ние нямаме намерение да се затваряме в собствен кръг, недостъпен за други студенти и преподаватели. И сега освен собствените, в НБУ преподават някои от най-добрите и водещи преподаватели архитекти и инженери от ВСУ „Любен Каравелов“, Варненският „Ч. Храбър“, УАСГ. В тези университети ще срещнете преподаватели от НБУ.

Тази година и в НБУ ще се дипломират нашите първи студенти. За преподаватели се избират както утвърдени имена, така и предимно млади архитекти с награди и участия в конкурси. И едните и другите трябва да докажат преподавателски умения, защото преподаването е отделна професия и друг занаят. Всички се оценяват всеки семестър от студентите по анкетни карти. Тази процедура е валидна за всички специалности в НБУ и отговаря на международните изисквания.

Особеностите

Ще се възползвам от пример. Томас Джеферсън е третият американски президент, останал в световната история като политик, философ, археолог и завършен архитект, както пишат биографите му, без да се е дипломирал като такъв. Той е създател на американският неокласицизъм, романтичен и основан на идеали, възплетени в къщата му „Монтичело“ и Университетския комплекс във Вирджиния. На надгробната му плоча е искал да бъдат посочени трите му най-високи постижения като личност: Декларацията на независимостта, Законът за религиозните свободи и Университетът. Джеферсън е създал не само „свежата“ (според Бр. Дзевин) неокласическа архитектура на сградата, но и учебната програма и философията на образованието.

Според него университетът е **креативно** място, където студенти и преподаватели **обменят**, споделят знания и умения. Няма нищо от патерналистското немско схващане за университет-

та, за „майсторите“ (професори), „калфите“ (асистенти) и „чираците“ (студенти) на В. Гропиус. Аз си позволявам да наричам това обучение.

ОБУЧЕНИЕ МЕЖДУ ПРИЯТЕЛИ

Ние не пресираме студентите с фатални срокове, въпреки че безсънните нощи на творческото безпокойство са неотменни и за нашите студенти. В НБУ няма и заверка на семестрите. Оценката не е фетиш, но доколкото тя има значение за стипендии, продължаване на образованието в чужбина или за самочувствие, нашите студенти могат да се явяват на изпит и да предават проекти по няколко пъти за повишаване на оценката в рамките на Университетския правилник и мнозина от тях го правят, за да научат повече и за собствено удовлетворение. Броят на неявилите се на първа дата понякога не е малък, това е свидетелство за вискателността на преподавателите, но цел на последните е не да „късат“, а да добавят знания и умения.

Ние очакваме от нашия студент (а той е предимно работещ студент) да бъде зрял човек, бъдещ зрял професионалист, отговорен за собствения си избор и подкрепане на приоритетите си и сме готови да му съдействаме по всички възможни начини с административни улеснения, допълнителни консултации, индивидуални планове за подготовка, обучение на „две скорости“. Участието в конкурси, пленери, уъркшопове е за **всички**, а не за избрани, което се улеснява и от ограничения брой студенти. Колкото спечелените награди са важни, толкова и повече е важен придобитият опит. Поддържаме връзка с няколко софийски общини (Лозенец, Изгрев, Оборище), с кметовете им и главните архитекти. Първият резултат е пленерът за Водната кула на бул. „Дж. Баучер“.

Все пак англо-саксонското обучение през последните десетилетия даде повечето водещи идеи и личности, за сметка на по-скромното, единично френско, немско и друго участие.

НБУ е един от двата най-големи университета в България, мощна научно-образователна структура със свой дух, атмосфера, творческа среда, международни връзки. Бъдещият архитект може да види водещи личности в политиката, културата и изкуствата. И ако сега има майсторски курсове на Райна Кабаиванска, на Милчо Левиев, то и в архитектурната програма ще има не само инцидентни посещения за по една лекция на изтъкнати архитекти, но и пълен майсторски курс. В НБУ са чели лекции проф. Брайан Спенсър (САЩ), проф. Даниеле Лизи (Италия), няколко френски лектори в рамките на международния семинар „Прочит на града“ и др.

Обикновено се говори за европейско образование. В архитектурата то е и американско, и японско и бразилско т.е. световно. Това ни задължава към по-голяма отвореност и вариативност във формите: приемът, текущото обучение, оценяването, дипломирането и към подготовка на един гъвкав, витален и приспособим в тежките следкризисни условия високо образован и многопрофилен архитект.

Това образование ще намерите в НБУ.

проф. д-р арх. Константин Бояджиев

конкурси

ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА НАГРАДАТА MIES VAN DER ROHE 2011

Наградата на Европейския съюз за съвременна архитектура, на името на фондация „Mies van der Rohe“, се присъжда на всеки две години. Това е съвместна инициатива на Европейската комисия и Фондация „Mies van der Rohe“ и има **следните основни цели**: • да се поощрят изключителните постижения на европейската архитектура; • да допринесе за издигането на професията; • да се подкрепят архитекти от целия Европейски съюз; • да се подкрепят млади архитекти в началото на професионалната им кариера.

Стремежът е инициативата да се превърне в платформа за изследване, развитие и прилагане на устойчиви архитектурни практики, които минимизират негативното въздействие на строителството върху околната среда, както и да се промотират социалните, икономическите и културните предимства на бъдещо устойчиво развитие.

Изборът на финалистите преминава през няколко етапа и е свързан с разглеждане на номинираните проекти, определяне на финалистите, посещаване на обектите-финалисти и избиране на победител в конкурса, както и носител на специалната награда за изгряващ архитект.

Отличието носи на победителя **60 000 евро** премия, а на носител на специалната награда – 20 000 евро. Заедно с тях победителите получават и скулптура, с дизайн на Хавиер Корберо.

В допълнение към двете награди, журито избира творби, които се включват в каталог, който се публикува и разпространява по време

на пътуваща изложба с проектите. Това позволява на всяко издание на Наградата да се превърне в своеобразна двугодишна антология, която документира еволюцията на Европейската архитектура и представлява важен архив, включващ фотографии, оригинални рисунки, дигитални материали и модели. Пътуващата изложба и издаденият каталог са естественият завършек на състезанието.

Изисквания към обектите, които ще бъдат номинирани от САБ:

1. Трябва да са построени в България или други европейски страни от членове на САБ и/или КАБ; 2. Да са построени в България от архитекти от други европейски страни; 3. Сградите трябва да са построени в периода от 1 януари 2009 до 31 декември 2010 г.

Необходима информация за изпращане: 1. Попълнен образец (от този сайт) с данни за сградата и авторите ѝ; 2. От осем до дванадесет снимки на сградата (интериор, екстериор, детайли, както и всякакви други по преценка на авторите).

Критерии, по които ще бъдат оценявани обектите: 1. Оригиналеност на архитектурния образ; 2. Използване на иновативни технологии и материали; 3. Високо качество на изпълнението; 4. Устойчивост, екологосъобразност и енергийна ефективност.

Моля, изпращайте вашите предложения на имейл:

miesaward2011@abv.bg до 25 септември 2010 г.

За допълнителна информация:

тел. 0884070032 – Янакиева; имейл: miesaward2011@abv.bg

Сайт: <http://miesbg2011.wordpress.com/>

МЕЖДУНАРОДНО СЪТРУДНИЧЕСТВО

организации – икономическата криза, проблемите с прилагането на нормативите, образователната система, общи балкански инициативи и форуми, участието и активността на всяка от двете организации в балкански и европейски инициативи. Особено внимание, като добър пример за съвместна дейност, беше отделено на Балканската конференция, проведена през 2004 г., организирана от арх. Ердинч Гюнер от турска страна и арх. Илко Николов от българска.

Кулминацията на срещата беше подписването на двустранен Протокол за сътрудничество между САБ и КАТ от техните председатели, с основна цел укрепване на доверието, създаване на здравословна творческа и бизнес-среда, взаимно улеснение на работата на членовете на двете страни, прилагане на добрите практики в съвместните международни инициативи. Принципните договорености са за обмен на информация, професионално и куртурно сътрудничество, стратегическо планиране и международни отношения, и т.н. Протоколът се подписа за срок от пет години.

Последва взаимно раздаване на официални подаръци за двете организации, като от турска страна беше високо оценена поднесената от председателя на САБ арх. Г. Бакалов и веднага дегустирана българска ракия. Турските колеги с интерес изслушаха двата начина за правене на турско кафе, обяснени от арх. Бакалов.

В 18.30 ч. българската архитектурна изложба беше представена от Deniz Incedayi, председател на Истанбулския клон на КАТ и официално открита от председателя на Варненското дружество – арх. Д. Стефанов. Официална декларация относно подписания протокол за сътрудничество направиха председателите на САБ арх. Г. Бакалов и на КАТ – арх. Еуур Муhsi. Почетен гост на изложбата беше Негово превъзходителство консулт на България в Истанбул г-н Васил Жечев. На откриването присъстваха турски архитекти, както и около 40 български архитекти от Варна и Бургас, съчетаващи изложбата с екскурзионна активност.

Събитието завърши с официална вечеря, дадена от председателя на КАТ с участие на цялото ръководство на КАТ, българският консул и ние, естествено. По време на работната вечеря бяха доуточнени и конкретизирани съвместни мероприятия, като участието в следващата сесия на FABSР в Румъния на 18.09.2010 г., както и участие на КАТ в мероприятията, организирани във връзка със събитието „45 години САБ“ в края на м. октомври 2010 г.

арх.Илко Николов

По покана на Камарата на архитектите на Турция в периода 08-10.08.2010 г. посетихме гр. Истанбул. Посещението съвпадна с представянето на архитектурната изложба на дружествата на САБ от Добрич, Бургас и Варна, организирана от председателя на Варненското дружество арх. Димитър Стефанов.

Подготвителната среща започна веднага след пристигането ни в Истанбул в сградата на Камарата на архитектите на Турция (КАТ) - реконструирана стара сграда, с фантастична гледка към Босфора, функционално много добре организирана и стилно обзаведена. Организатор на подготвителната среща беше арх. Ердинч Гюнер – дългогодишен приятел на българските архитекти и организатор на множество съвместни мероприятия. На срещата присъстваше Deniz Incedayi – председател на КАТ – клон Истанбул и декан на архитектурния факултет в Университета за изящни изкуства „TR Mimar Sinan“, както и С.Sami Yilmazturk – секретар на Управителния съвет на КАТ. За деловото протичане на срещата спомогна традиционното турско кафе, поднесено естествено с чаша студена вода.

Официалната среща започна в 16.00 часа на следващия ден в сградата на Камарата на архитектите на Турция. Посрещна ни председателят на камарата Еуур Муhsi, в присъствието на Deniz Incedayi, С.Sami Yilmazturk и други членове на КАТ. Преводач на срещата беше Ердинч Гюнер. С малко закъснение специално за срещата пристигна Necir Multu - генерален секретар на Камарата. След първоначалното протоколно представяне на двете организации започна работната сесия. Дискутирани бяха широк кръг архитектурни теми, касаещи обща проблематика за двете

ВЕСТИ ОТ САБ

РЕМОНТЪТ В СГРАДАТА НА САБ ВЪРВИ СЪС СТРАШНА СИЛА...

